

інформаційних прав особи, суспільства, держави, так і зловживань такими правами.

Література

1. Брижко В.М. Методологічні та правові засади упорядкування інформаційних відносин. Харків, 2009. 418 с.
2. Владимирець А.Ю. Теоретичне обґрунтування обмеження права на інформацію. Правовий вісник. 2012. С. 253–255.
3. Європейська конвенція про захист прав людини та основоположних свобод: основні положення, практика застосування, український контекст. ЗАТ «Віпол», 2004. 531 с.
4. Конституція України. Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254 к/96-ВР. Відом. Верхов. Ради України. 1996. Ст. 34.

УДК 347.2 (043.2)

Ляшенко О.М., студент,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Шуст Н.Б., д.с.н., професор

ОСОБЛИВОСТІ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЧУЖОГО МАЙНА (СЕРВІТУТІВ)

У наш час в Україні існує проблема правового регулювання використання чужого майна. Згідно зі ст. 403 Цивільного кодексу України обсяг прав щодо користування особою чужого майна – це сервітут [1], який може бути встановлений щодо земельної ділянки, природних ресурсів або іншого нерухомого майна з метою задоволення потреб, які не можуть бути задоволені іншим способом. Сервітут може належати власникові (володарю) сусідньої земельної ділянки, а також іншій, конкретно визначеній особі (особистий сервітут). Сервітут може бути встановлений договором, законом, заповітом або рішенням суду. Земельний сервітут може бути встановлений договором між особою, яка вимагає його встановлення, та власником (володарем) земельної ділянки. Сервітут може бути встановлений на певний строк або без визначення строку.

Регулювання правовідносин, пов'язаних безпосередньо із земельним сервітutom, здійснюється гл. 16 Земельного кодексу України [2]. Так, договір про встановлення земельного сервітуту підлягає державній реєстрації в порядку, встановленому для державної реєстрації прав на нерухоме майно. У разі недосягнення

домовленості про встановлення сервітуту та про його умови спір вирішується судом за позовом особи, яка вимагає встановлення сервітуту.

Сервітут визначає обсяг прав щодо користування особою чужим майном. Особа, яка користується сервітutom, зобов'язана вносити плату за користування майном, якщо інше не встановлено договором, законом, заповітом або рішенням суду. Сервітут не підлягає відчуженню та не позбавляє власника майна, щодо якого він встановлений, права володіння, користування та розпоряджання цим майном. Сервітут зберігає чинність у разі переходу до інших осіб права власності на майно, щодо якого він встановлений. Збитки, завдані власникові (володареві) земельної ділянки або іншого нерухомого майна, особою, яка користується сервітutom, підлягають відшкодуванню на загальних підставах.

Право користування чужою земельною ділянкою або іншим нерухомим майном полягає у можливості проходу, проїзду через чужу земельну ділянку, прокладання та експлуатації ліній електропередачі, зв'язку і трубопроводів, забезпечення водопостачання, меліорації тощо.

Сервітут припиняється у разі:

- 1) поєднання в одній особі особи, в інтересах якої встановлений сервітут, і власника майна, обтяженого сервітutom;
- 2) відмови від нього особи, в інтересах якої встановлений сервітут;
- 3) спливу строку, на який було встановлено сервітут;
- 4) припинення обставини, яка була підставою для встановлення сервітуту;
- 5) невикористання сервітуту протягом трьох років підряд;
- 6) смерті особи, на користь якої було встановлено особистий сервітут.

Можемо зробити висновок, що сервітут є одним із досить важливих прав на чужі речі. Хоча право сервітуту знайшло своє закріплення у чинному цивільному законодавстві, однак можна констатувати, що все ж таки існують деякі проблеми, пов'язані із регулюванням цього правового явища. Так, аналізуючи дані положення вітчизняного законодавства, слід зазначити, що у ньому не зовсім чітко прослідковується відмінність між земельним та особистим сервітutom. Крім того, чинне законодавство передбачає лише можливість існування позитивного сервітуту через право користування чужим майном [1]. Тому вбачається, що у чинному законодавстві потрібно передбачити можливість встановлення негативних сервітутів.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16 січ. 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40-44. Ст. 356.
2. Земельний кодекс України від 25 жовт. 2001 р. № 2768-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 3-4. Ст. 27.

УДК 347.77(043.2)

Мельничук І.С., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Філінович В.В., к.ю.н.

ГЕОГРАФІЧНІ ЗАЗНАЧЕННЯ ЯК ЗАСОБИ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ УЧАСНИКІВ У ЦИВІЛЬНОМУ ОБОРОТІ

Географічні зазначення є засобом індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг та має важливе значення для об'єктів інтелектуальної власності у випадку, коли природні умови чи людський фактор впливають на властивості товару. У світі діє чимала кількість міжнародних нормативно-правових актів, які створені для охорони географічних зазначень.

Оскільки для покупця важливим є походження товарів та послуг, зазначають джерело їх походження. Саме географічне зазначення виокремлює один товар серед інших таких же товарів, що дає змогу побачити певні особливості даного товару. У зв'язку з цим поширеним є географічне зазначення джерела походження тих чи інших товарів і послуг. Це стосується насамперед тих товарів та послуг, джерелом походження яких є промислові та сільськогосподарські товари.

В країнах з розвиненою ринковою економікою значна увага приділяється на підтримання сільськогосподарських виробників, саме тому було створено таку широку систему правової охорони місць походження товару. Особливо актуальним це є для конкурентоспроможної продукції, яка призначена для зовнішнього споживання, тому найчастіше найменування місця походження товару зазначають в інтересах зарубіжних виробників сільськогосподарської продукції.

Походження товару може бути зазначене словесно, у вигляді певного символу, географічної карти чи іншим способом. Доволі часто загальноновживане позначення товару сприймають як географічне, оскільки воно міститься в назві цього товару, але варто пам'ятати, що воно не пов'язане з конкретною місцевістю